

Sesja jesienna 2016

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

PAŹDZIERNIK 2016

LMA-A1-162

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

PESEL (wpiszcie zdający)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PAŹDZIERNIK 2016

LMA-A1-162

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z MATEMATYKI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Czas pracy: 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 18 stron (zadania 1–23). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. W rozwiązaniach zadań otwartych przedstaw tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
7. Możesz korzystać z zestawu wzorów matematycznych, cyrkla, linijki oraz kalkulatora prostego.
8. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Pamiętaj, że w przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **40 punktów**.

Opracowanie

Hanna Bartczak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Redakcja

Wojciech Czernikiewicz (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Zofia Lisiecka (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Alicja Gulkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Barbara Czarnecka-Cicha (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Wydziały Badań i Analiz okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Spis treści

I. Informacje ogólne o egzaminach eksternistycznych w sesji jesiennej 2016	4
II. Organizacja i przebieg egzaminów eksternistycznych w sesji jesiennej 2016	5
1. Podstawy prawne egzaminów eksternistycznych	5
2. Zakres egzaminów eksternistycznych	6
3. Warunki przystąpienia do egzaminów eksternistycznych	7
4. Harmonogram przeprowadzania egzaminów eksternistycznych	8
5. Forma egzaminów eksternistycznych	9
6. Przebieg egzaminów eksternistycznych	10
7. Populacja zdających egzaminy eksternistyczne	11
8. Sprawdzanie i ocenianie prac egzaminacyjnych osób zdających egzaminy eksternistyczne	19
III. Wyniki egzaminów eksternistycznych w sesji jesiennej 2016	20
1. Wyniki egzaminów z zakresu sześciolletniej szkoły podstawowej	20
2. Wyniki egzaminów z zakresu gimnazjum	21
3. Wyniki egzaminów z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej	22
4. Wyniki egzaminów z zakresu liceum ogólnokształcącego	23
IV. Podsumowanie	24

I. INFORMACJE OGÓLNE O EGZAMINACH EKSTERNISTYCZNYCH W SESJI JESIENNEJ 2016

Zgodnie z komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 6 czerwca 2016 r. w sprawie harmonogramu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, w jesiennej sesji egzaminacyjnej 2016 r. egzaminy odbywały się od 7 do 22 października. Zdający mogli przystąpić do egzaminów z zakresu sześciolletniej szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych, liceum ogólnokształcącego dla dorosłych oraz z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych.

W sesji jesiennej 2016 r. egzaminy z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych i szkoły podstawowej dla dorosłych po raz pierwszy sprawdzały znajomość podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977 z późn. zm.), a nie standardów wymagań egzaminacyjnych. Aby uzyskać świadectwo ukończenia szkoły wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, zdający musieli otrzymać co najmniej 30% maksymalnej liczby punktów z każdego egzaminu.

Na egzaminy przygotowano 44 rodzaje arkuszy standardowych oraz 4 rodzaje nagrań na płytach CD dla zdających egzaminy z zajęć komputerowych i informatyki.

Prace egzaminacyjne sprawdzali przeszkoleni egzaminatorzy, wpisani do ewidencji egzaminatorów okręgowych komisji egzaminacyjnych, stosując kryteria oceniania odpowiedzi ustalone przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Egzaminy eksternistyczne w sesji jesiennej 2016 r. przebiegały w całym kraju zgodnie z harmonogramem i bez większych zakłóceń.

II. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EGZAMINÓW EKSTERNISTYCZNYCH W SESJI ZIMOWEJ 2016

1. Podstawy prawne egzaminów eksternistycznych

Na podstawie art. 10 ust. 5 *Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1943) od 2007 roku egzaminy eksternistyczne są integralną częścią zewnętrznego systemu egzaminowania. Za przygotowanie i przeprowadzanie tych egzaminów odpowiadają Centralna Komisja Egzaminacyjna i okręgowe komisje egzaminacyjne.

Od dnia 1 września 2012 r. sposób przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych reguluje *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych* (Dz.U. z dnia 17 lutego 2012 r. poz. 188). Na podstawie wspomnianego aktu prawnego CKE i OKE opracowały *Informację o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych*.

Zakres wymagań egzaminacyjnych na sesję jesienną 2016 r. wyznaczyły wymagania szczegółowe określone w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (Dz.U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977 z późn. zm.).

Informacje dla zdających egzaminy w sesji jesiennej 2016 r., zawierające w szczególności przykładowe pytania i zadania wraz z rozwiązaniami, zawarto w informatorach, ogłoszonych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną zgodnie z art. 9a ust. 2 pkt 1b *Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1943).

2. Zakres egzaminów eksternistycznych

W tabeli 1. zamieszczono wykaz obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z których przeprowadza się egzaminy eksternistyczne, umożliwiające uzyskanie świadectwa ukończenia sześcioletniej szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych, zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych oraz liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. Do egzaminu z każdego z wymienionych w tabeli zajęć edukacyjnych zdający mogli przystąpić w sesji jesiennej 2016 r.

Tabela 1. Egzaminy eksternistyczne z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej oraz liceum ogólnokształcącego dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.

Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Liceum ogólnokształcące
1. język polski	1. język polski	1. język polski	1. język polski
2. język obcy nowożytny – do wyboru:	2. język obcy nowożytny – do wyboru:	2. język obcy nowożytny – do wyboru:	2. język obcy nowożytny – do wyboru:
- język angielski	- język angielski	- język angielski	- język angielski
- język niemiecki	- język niemiecki	- język niemiecki	- język niemiecki
- język rosyjski	- język rosyjski	- język rosyjski	- język rosyjski
- język francuski	- język francuski	- język francuski	- język francuski
3. historia i społeczeństwo	3. historia	3. historia	3. historia
4. przyroda	4. wiedza o społeczeństwie	4. wiedza o społeczeństwie	4. wiedza o społeczeństwie
5. matematyka	5. geografia	5. podstawy przedsiębiorczości	5. podstawy przedsiębiorczości
6. zajęcia komputerowe	6. biologia	6. geografia	6. geografia
	7. chemia	7. biologia	7. biologia
	8. fizyka	8. chemia	8. chemia
	9. matematyka	9. fizyka	9. fizyka
	10. informatyka	10. matematyka	10. matematyka
		11. informatyka	11. informatyka

3. Warunki przystąpienia do egzaminów eksternistycznych

W sesji jesiennej 2016 r. do egzaminów eksternistycznych mogły przystąpić osoby, które ukończyły 18 lat. Ponadto do egzaminów:

- z zakresu sześcioletniej szkoły podstawowej dla dorosłych mogła przystąpić osoba, która tej szkoły nie ukończyła lub osoba, która posiada świadectwo ukończenia klasy programowo niższej niż klasa VI ośmioletniej szkoły podstawowej,
- z zakresu gimnazjum dla dorosłych mogła przystąpić osoba, która posiada świadectwo ukończenia sześcioletniej szkoły podstawowej lub świadectwo ukończenia klasy VI lub VII ośmioletniej szkoły podstawowej, albo wpis w indeksie potwierdzający uzyskanie promocji do klasy VII lub VIII ośmioletniej szkoły podstawowej dla dorosłych,
- z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych oraz liceum ogólnokształcącego dla dorosłych mogła przystąpić osoba, która posiada świadectwo ukończenia gimnazjum lub świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej.

Osoby, które zamierzały przystąpić do egzaminów eksternistycznych, składały – nie później niż na dwa miesiące przed sesją egzaminacyjną – w jednej z ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych wnioski o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych wraz z wymienionymi w *Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych* załącznikami. Egzaminy eksternistyczne z zakresu danego typu szkoły można zdawać przez 3 lata, toteż w przypadku zakwalifikowania do zdawania egzaminów eksternistycznych, zdający składali pisemną informację wskazującą przedmioty, do których chcieli przystąpić w jesiennej sesji egzaminacyjnej 2016 r., oraz wnosili opłaty za zadeklarowane egzaminy lub składali wnioski o zwolnienie z opłaty.

Osoby niewidome, słabowidzące, niesłyszzące, słabosłyszzące, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, mogły przystąpić do egzaminów eksternistycznych w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju ich niepełnosprawności. Osoby te były zobowiązane do przedstawienia wydanego przez lekarza zaświadczenia potwierdzającego występowanie danej dysfunkcji. W sesji jesiennej 2016 r. nikt ze zdających nie korzystał z dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminów.

4. Harmonogram przeprowadzania egzaminów eksternistycznych w sesji jesiennej 2016 r.

Egzamin eksternistyczny:

- z języka obcego nowożytnego: j. angielskiego, j. niemieckiego, j. rosyjskiego, j. francuskiego z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 7 października 2016 r. (piątek), godz. 15.00.
- z zajęć komputerowych z zakresu szkoły podstawowej, informatyki z zakresu gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 8 października 2016 r. (sobota), godz. 9.00.
- z języka polskiego z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 9 października 2016 r. (niedziela), godz. 9.00.
- z przyrody z zakresu szkoły podstawowej, biologii z zakresu gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 9 października 2016 r. (niedziela), godz. 12.30.
- z chemii z zakresu gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 14 października 2016 r. (piątek), godz. 15.00.
- z geografii z zakresu gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 15 października 2016 r. (sobota), godz. 9.00.
- z historii i społeczeństwa z zakresu szkoły podstawowej, wiedzy o społeczeństwie z zakresu gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 15 października 2016 r. (sobota), godz. 12.30.
- z matematyki z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 16 października 2016 r. (niedziela), godz. 9.00.
- z historii z zakresu gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 16 października 2016 r. (niedziela), godz. 12.30.
- z fizyki z zakresu gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 21 października 2016 r. (piątek), godz. 15.00.
- z podstaw przedsiębiorczości z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego – 22 października 2016 r. (sobota), godz. 9.00.

5. Forma egzaminów eksternistycznych w sesji jesiennej 2016 r.

Wszystkie egzaminy eksternistyczne miały formę pisemną. Standardowy czas przeznaczony na rozwiązywanie zadań egzaminacyjnych przez zdającego wynosił 90 minut (dla egzaminów z zakresu szkoły podstawowej), 120 minut dla egzaminów z zakresu gimnazjum oraz zasadniczej szkoły zawodowej oraz od 120 do 150 minut dla egzaminów z zakresu liceum ogólnokształcącego. W przypadku zaistnienia przyczyn opisanych w *Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych*, decyzją dyrektora OKE, czas pracy zdającego mógł zostać wydłużony.

Z każdego przedmiotu zdający otrzymywali jeden arkusz egzaminacyjny, zawierający zadania różnego typu: zamknięte (wielokrotnego wyboru, typu prawda/fałsz, na dobieranie) i otwarte (krótkiej odpowiedzi, zadania z luką). W niektórych arkuszach znajdowały się też zadania rozszerzonej odpowiedzi, tzn. zadania wymagające zredagowania dłuższej, spójnej wypowiedzi pisemnej na określony temat lub rozwiązania zadania problemowego.

Zdający był informowany o maksymalnej liczbie punktów, którą można uzyskać za rozwiązanie danego zadania, poprzez odpowiednią adnotację zamieszczoną obok każdego zadania w arkuszu egzaminacyjnym.

6. Przebieg egzaminów eksternistycznych w sesji jesiennej 2016 r.

Egzaminy zostały zorganizowane i przeprowadzone w 11 ośrodkach egzaminacyjnych wyznaczonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne.

Nie odnotowano przypadku zaginięcia pakietu z materiałami egzaminacyjnymi podczas dystrybucji. Podobnie, nie miało miejsca ujawnienie zadań egzaminacyjnych.

Zgodnie z zachowaniem zasad obiektywizmu egzaminacyjnego, zastosowano jednakowe arkusze egzaminacyjne dla zdających dany przedmiot, co znaczy, że wszyscy zdający rozwiązywali takie same zadania egzaminacyjne.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem egzaminu każdy zdający otrzymał od członka zespołu nadzorującego arkusz egzaminacyjny i kartę punktowania. W żadnej OKE nie stwierdzono przypadku braków w arkuszach, spowodowanych błędami drukarskimi.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań zdający na pierwszej stronie arkusza i na karcie punktowania umieścili swój numer ewidencyjny PESEL oraz zapoznali się z instrukcją zamieszczoną na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego.

W jednym przypadku OKE w Jaworznie przerwała i unieważniła egzamin z chemii z powodu wniesienia przez zdającego na salę egzaminacyjną telefonu komórkowego. Telefon zadzwonił w trakcie trwania egzaminu.

7. Populacja zdających egzaminy eksternistyczne w sesji jesiennej 2016 r.

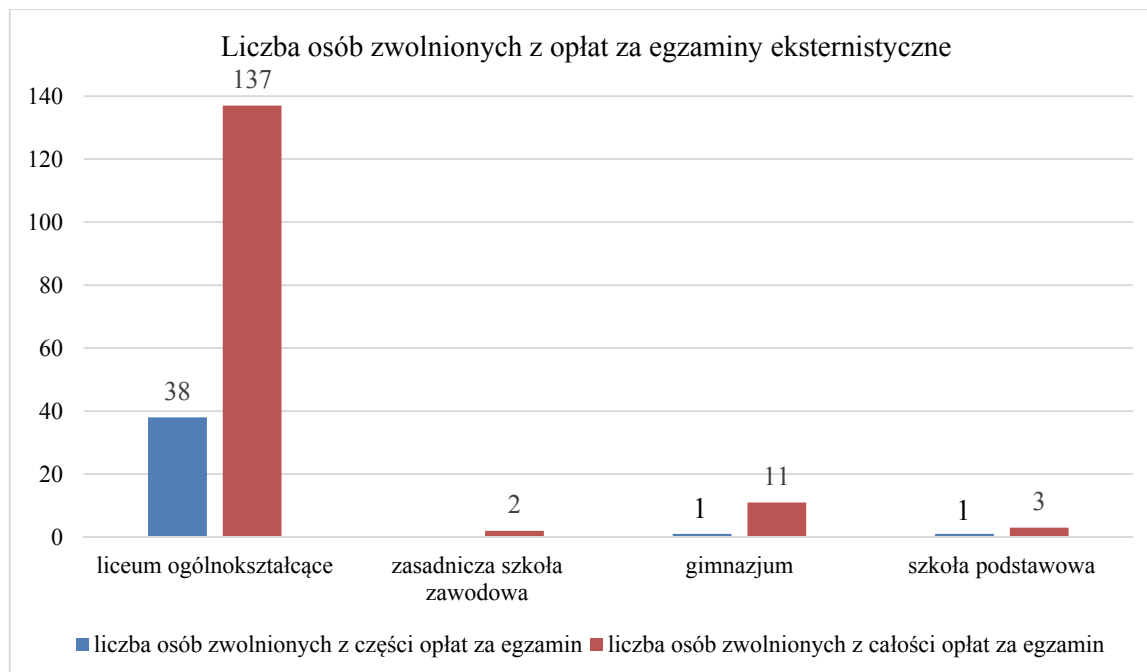
W sesji jesiennej 2016 r. złożono **398** wniosków o dopuszczenie do poszczególnych egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych, **5** z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych, **16** z zakresu gimnazjum oraz **7** z zakresu szkoły podstawowej. Najwięcej wniosków o dopuszczenie do egzaminów złożono na terenie OKE w Krakowie, a najmniej w Łomży. Wnioski składały jedynie te osoby, które w sesji jesiennej 2016 r. rozpoczynały zdawanie egzaminów eksternistycznych.

Nie wszyscy, którzy złożyli wnioski, zostali dopuszczeni do egzaminu. Najczęstszymi powodami odmowy OKE były, podobnie jak w sesjach poprzednich, niekompletna dokumentacja złożona przez zdających (braki lub błędy we wnioskach, brak świadectwa szkolnego) i brak uiszczonej opłaty za egzaminy.

Pozytywnie rozpatrzono **423** wnioski o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego, **5** z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej, **9** z zakresu gimnazjum i **7** z zakresu szkoły podstawowej.

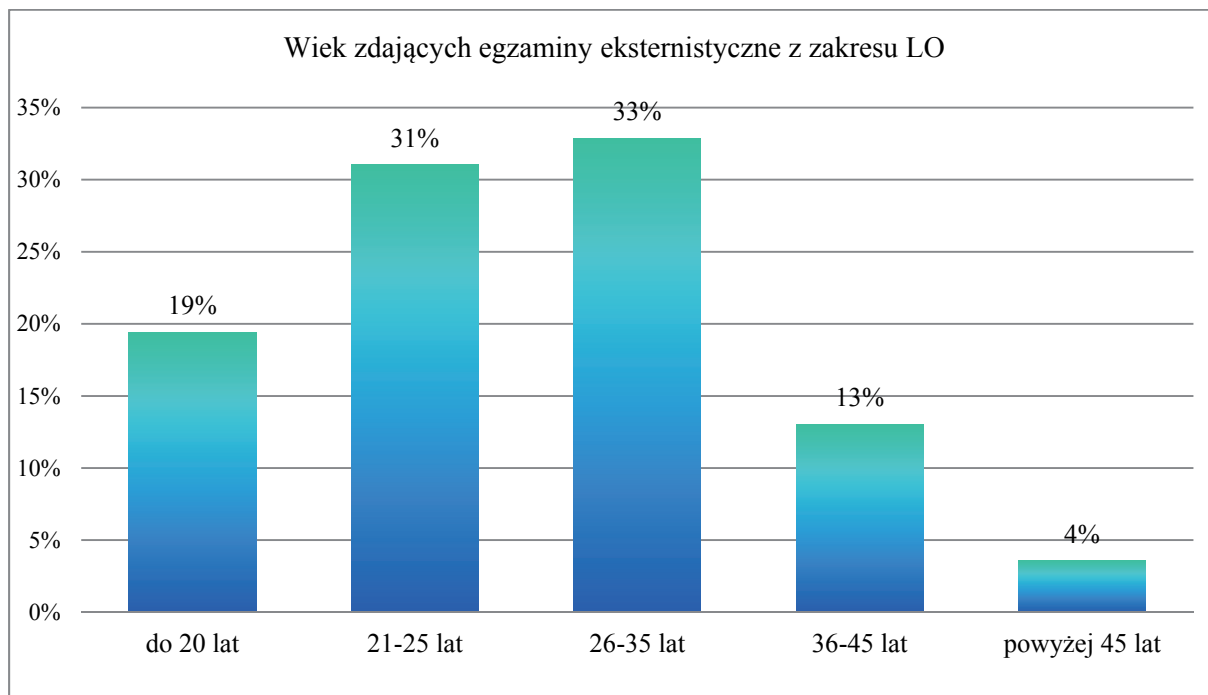
Ponadto do egzaminów w sesji jesiennej 2016 r. przystępowały osoby, których wnioski o dopuszczenie zostały pozytywnie rozpatrzone w poprzednich sesjach. Osoby te składały jedynie deklarację o wyborze egzaminów, które będą zdawać w danej sesji.

Na udokumentowany wniosek osoby dopuszczonej do zdawania egzaminów eksternistycznych ze względu na trudną sytuację materialną dyrektor właściwej OKE mógł zwolnić ją z całości lub części opłaty za egzamin. Liczbę osób zwolnionych z opłat egzaminacyjnych przedstawia wykres 1.

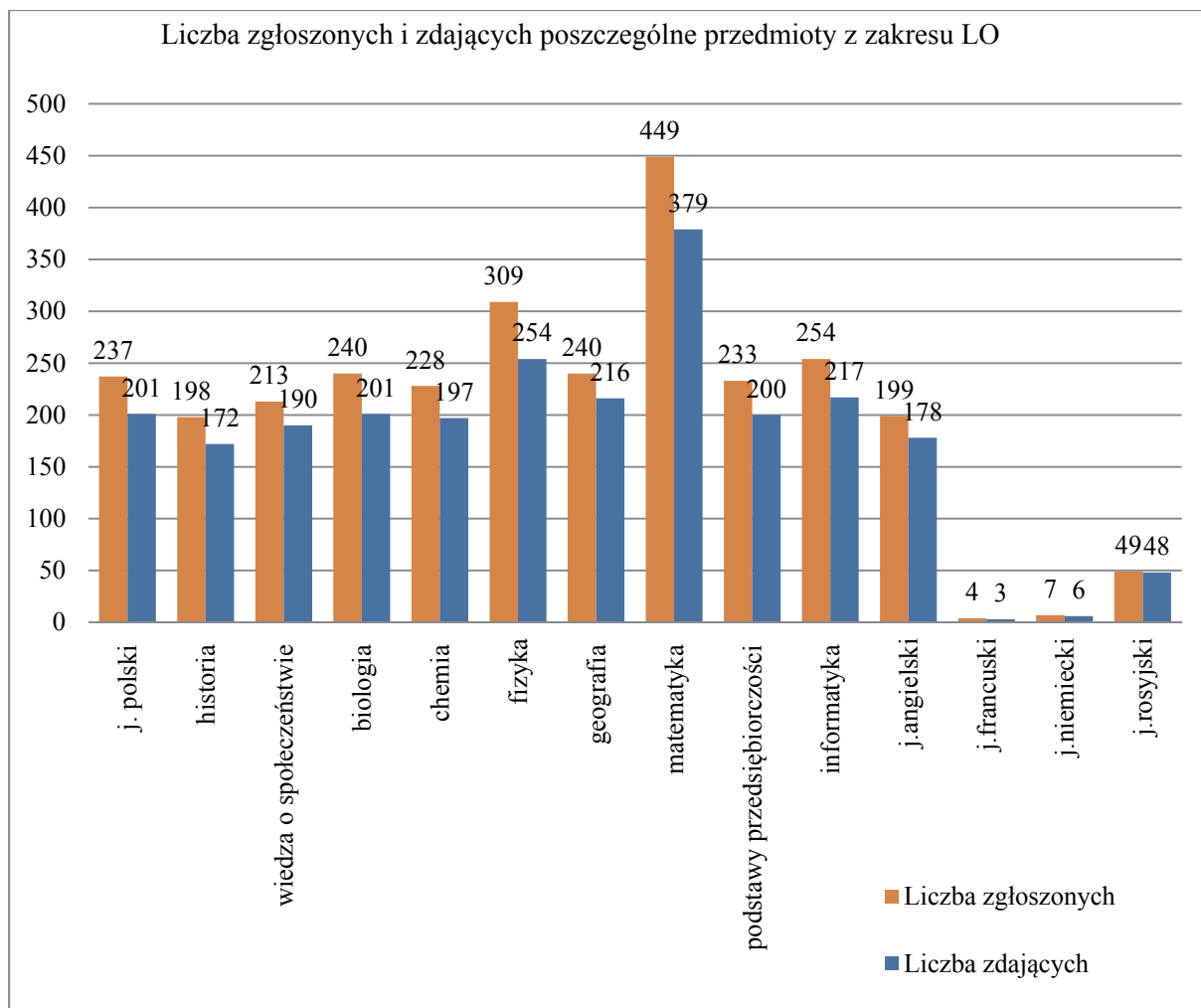
Wykres 1. Liczba osób zwolnionych z opłat za egzaminy eksternistyczne w sesji jesiennej 2016 r.

Podobnie jak w poprzednich sesjach egzaminacyjnych, zdecydowana większość eksternów to osoby w wieku od 21 do 35 lat. Strukturę wiekową najbardziej licznej populacji zdających egzaminy eksternistyczne z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych przedstawia wykres 2.

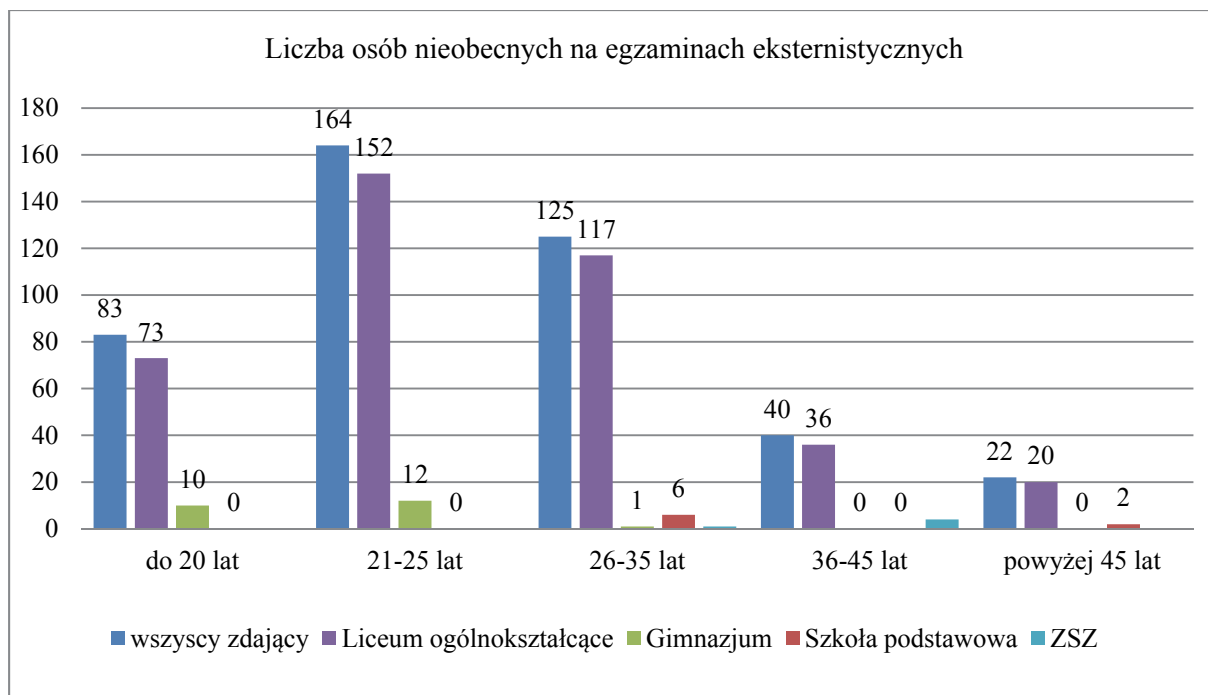
Wykres 2. *Struktura wieku zdających egzaminy eksternistyczne z zakresu LO w sesji jesiennej 2016 r.*

Tak jak w poprzednich latach, problemem okazała się nieobecność na egzaminach osób zgłoszonych i dopuszczonych do egzaminu przez dyrektorów poszczególnych OKE. Zadeklarowano chęć zdawania **3034** egzaminów, zaś odbyło się ich tylko **2599**. Ze względu na liczbę zdających problem ten jest szczególnie istotny w egzaminach z zakresu liceum ogólnokształcącego. Skalę zjawiska przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Liczba osób zgłoszonych i zdających egzaminy eksternistyczne z zakresu liceum ogólnokształcącego w sesji jesiennej 2016 r.

Najczęstsze znane powody nieobecności to brak dokonania opłat za egzamin lub zwolnienia lekarskie. Większość osób nie podała powodów nieobecności. Takie praktyki zwiększają koszty przygotowania, druku i dystrybucji arkuszy egzaminacyjnych przez CKE oraz organizacji i przeprowadzenia egzaminów przez OKE. Grupą wiekową, w której stwierdzono najwyższy odsetek osób deklarujących chęć przystąpienia do egzaminów, jednakże nierealizujących swego zamiaru, są stosunkowo młodzi ludzie w wieku 21–35 lat. Wykres 4. przedstawia liczbę osób w poszczególnych grupach wiekowych, które nie przystąpiły do egzaminów eksternistycznych mimo wcześniejszej deklaracji udziału.

Wykres 4. Liczba osób nieobecnych na egzaminach eksternistycznych z podziałem na grupy wiekowe w sesji jesiennej 2016 r.

Wykres 5. przedstawia skalę zjawiska związanego z absencją osób zgłoszonych i dopuszczonych do egzaminu, pokazując liczbę przygotowanych, ale niewykorzystanych arkuszy egzaminacyjnych.

Wykres 5. Liczba arkuszy egzaminacyjnych niewykorzystanych z powodu absencji osób dopuszczonych do egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum, liceum ogólnokształcącego i zasadniczej szkoły zawodowej w sesji jesiennej 2016 r.

Do zdawania egzaminów eksternistycznych co najmniej z jednego przedmiotu **przystąpili**:

- 3 osoby z zakresu szkoły podstawowej,
- 24 osoby z zakresu gimnazjum,
- 4 osoby z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej,
- 674 osoby z zakresu liceum ogólnokształcącego.

Łącznie w sesji jesiennej 2016 **przeprowadzono**:

- 4 egzaminy z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych,
- 107 egzaminów z zakresu gimnazjum dla dorosłych,
- 26 egzaminów z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych,
- 2462 egzaminy z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych.

Szczegółowe dane dotyczące liczby zgłoszeń na poszczególne egzaminy, osób nieobecnych oraz osób, które przystąpiły do poszczególnych egzaminów, przedstawiają tabele 2–4.

Tabela 2. *Populacja zdających egzaminy eksternistyczne z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.*

Wyszczególnienie	Język polski	Historia i społeczeństwo	Przyroda	Matematyka	Zajęcia komputerowe	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zgłoszonych	1	3	2	1	4	1	0	0	0
Liczba nieobecnych	1	2	1	1	2	1	0	0	0
Liczba zdających	0	1	1	0	2	0	0	0	0

Tabela 3. *Populacja zdających egzaminy eksternistyczne z zakresu gimnazjum dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.*

Wyszczególnienie	Język polski	Historia	Wiedza o społeczeństwie	Biologia	Geografia	Chemia	Fizyka	Matematyka	Informatyka	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zgłoszonych	13	10	11	11	10	13	15	14	17	13	1	1	1
Liczba nieobecnych	1	1	3	2	1	3	3	3	2	3	0	0	1
Liczba zdających	12	9	8	9	9	10	12	11	15	10	1	1	0

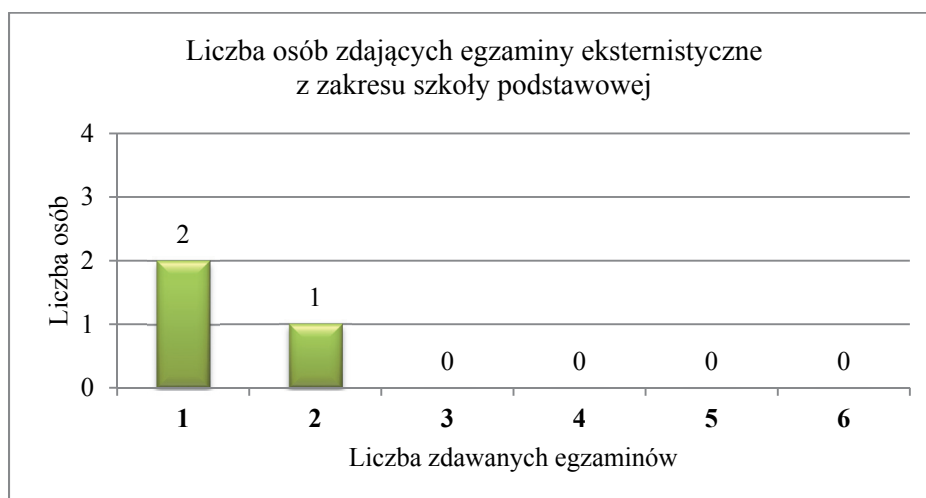
Tabela 4. Populacja zdających egzaminy eksternistyczne z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.

Wyszczególnienie	Język polski	Historia	Wiedza o społeczeństwie	Biologia	Chemia	Fizyka	Geografia	Matematyka	Podstawy przedsiębiorczości	Informatyka	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zgłoszonych	237	198	213	240	228	309	240	449	233	254	199	4	7	49
Liczba nieobecnych	36	26	23	39	31	55	24	70	33	37	21	1	1	1
Liczba zdających	201	172	190	201	197	254	216	379	200	217	178	3	6	48

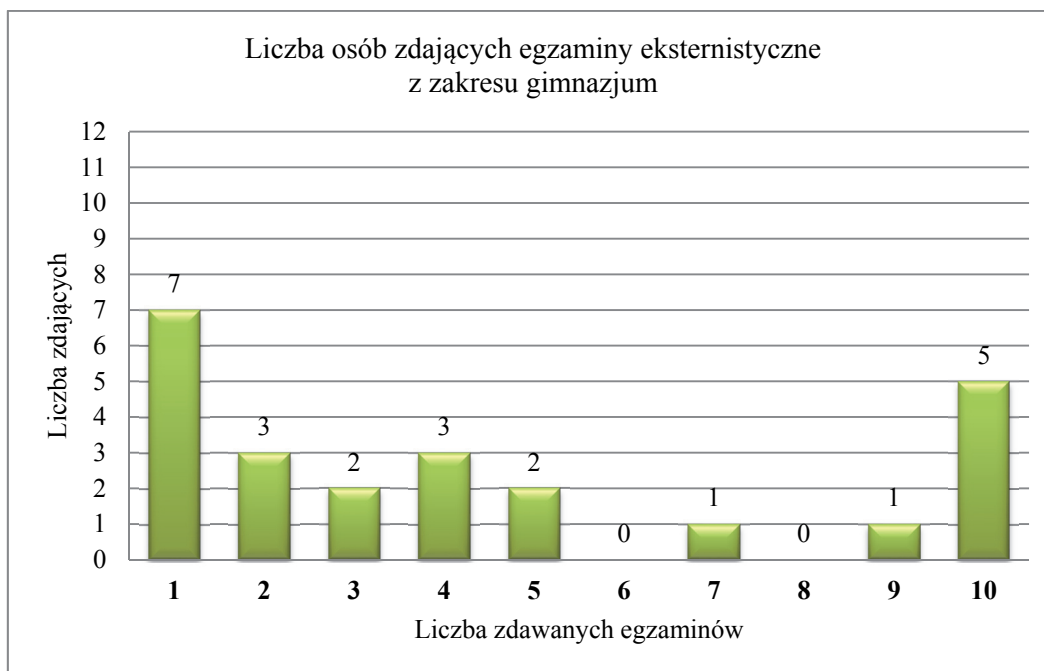
Tabela 5. Populacja zdających egzaminy eksternistyczne z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.

Wyszczególnienie	Język polski	Historia	Wiedza o społeczeństwie	Biologia	Chemia	Fizyka	Geografia	Matematyka	Podstawy przedsiębiorczości	Informatyka	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zgłoszonych	3	2	3	2	3	2	3	4	3	3	3	0	0	1
Liczba nieobecnych	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1
Liczba zdających	3	2	2	2	2	1	2	3	3	3	3	0	0	0

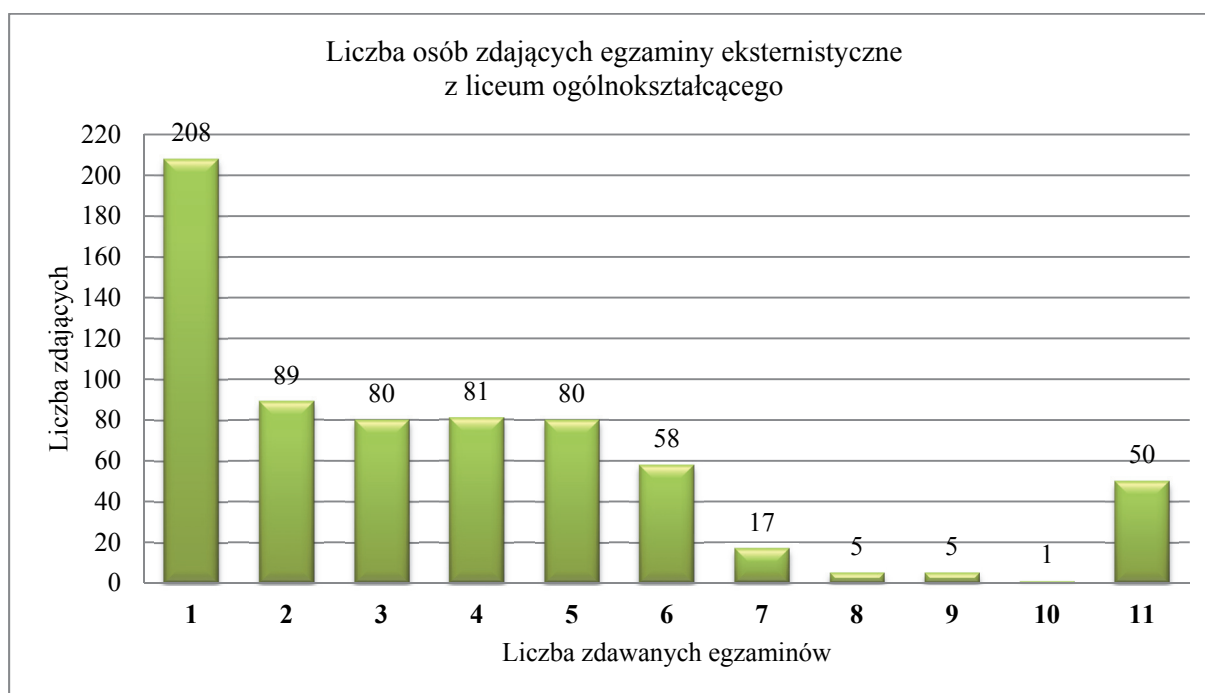
W sesji jesiennej 2016 r. liczba egzaminów z przedmiotów, do których przystępowali zdający, wynosiła od 1 do 11. Rozkłady liczebności populacji zdającej te egzaminy przedstawiają wykresy 6–9.

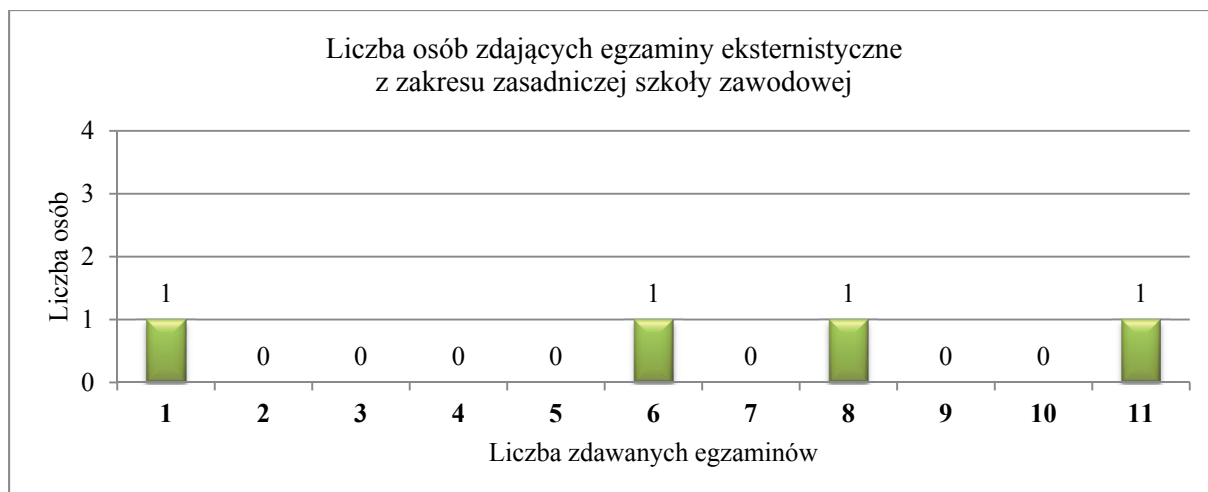
Wykres 6. Liczba egzaminów z zakresu szkoły podstawowej zdawanych przez eksternów w sesji jesiennej 2016 r.

Wykres 7. Liczba egzaminów z zakresu gimnazjum zdawanych przez eksternów w sesji jesiennej 2016 r.

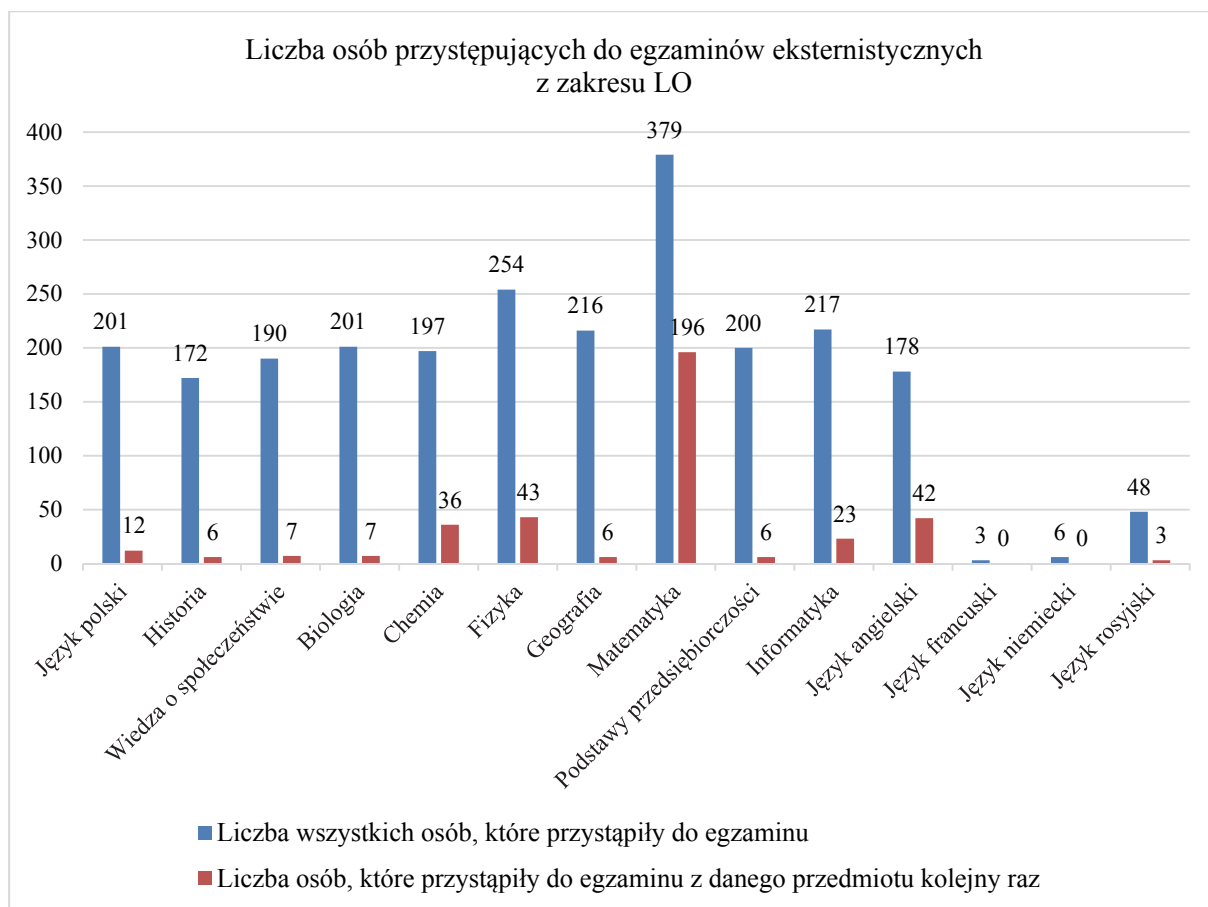

Wykres 8. Liczba egzaminów z zakresu liceum ogólnokształcącego zdawanych przez eksternów w sesji jesiennej 2016 r.

Wykres 9. Liczba egzaminów z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej zdawanych przez eksternów w sesji jesiennej 2016 r.

Najpopularniejszymi przedmiotami wybieranymi w tej sesji egzaminacyjnej były matematyka, informatyka i fizyka. Wielu zdających powtarzało niezdane egzaminy, szczególnie z matematyki, w kolejnej sesji. Odsetek zdających, którzy powtarzali niezdane egzaminy z zakresu liceum ogólnokształcącego, przedstawia wykres 10.

Wykres 10. Liczba egzaminów z zakresu liceum ogólnokształcącego zdawanych przez eksternów w sesji jesiennej 2016 r. z uwzględnieniem sytuacji przystępowania do egzaminu po raz pierwszy lub ponownie.

8. Sprawdzanie i ocenianie arkuszy egzaminacyjnych osób zdających egzaminy eksternistyczne w sesji jesiennej 2016 r.

Za organizację procesu sprawdzania arkuszy egzaminacyjnych odpowiadały okręgowe komisje egzaminacyjne. Prace egzaminacyjne zdających sprawdzali i oceniali zewnętrzni egzaminatorzy powoływani przez dyrektora właściwej OKE. Sprawdzanie i ocenianie arkuszy egzaminacyjnych z sesji jesiennej 2016 r. przebiegało zgodnie z procedurami. Podczas sprawdzania prac nie stwierdzono przypadków niesamodzielności zdających.

Zadania egzaminacyjne ujęte w arkuszach egzaminacyjnych były oceniane w skali punktowej. Liczba punktów możliwych do uzyskania na egzaminie z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej i liceum ogólnokształcącego wynosiła **40** punktów.

Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych przedmiotów są wyrażane w stopniach według skali stopni szkolnych – od 1 do 6. Przeliczenia liczby punktów uzyskanych na egzaminie eksternistycznym z danego przedmiotu na stopień szkolny dokonuje się w sposób przedstawiony w tabeli 5.

Tabela 5. Tabela przeliczeniowa punktów procentowych uzyskanych za egzamin eksternistyczny na ocenę.

% uzyskanych punktów	Stopień szkolny
poniżej 30% pkt	niedostateczny (1)
30%–45% pkt	dopuszczający (2)
46%–61% pkt	dostateczny (3)
62%–77% pkt	dobry (4)
78%–92% pkt	bardzo dobry (5)
93%–100% pkt	celujący (6)

Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych ustala komisja okręgowa na podstawie liczby punktów przyznanych przez egzaminatorów sprawdzających i oceniających dany arkusz egzaminacyjny. Zdający zdał egzamin eksternistyczny, jeżeli otrzymał ocenę wyższą od niedostatecznej. Wynik egzaminu – wyrażony w skali stopni szkolnych – odnotowuje się na świadectwie ukończenia szkoły.

Podstawą wydania świadectwa jest zdanie przez eksterna wszystkich egzaminów przewidzianych dla danego typu szkoły. Po zakończeniu sesji jesiennej 2016 wydano **8** świadectw ukończenia gimnazjum dla dorosłych, **2** zaświadczenia o ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych oraz **220** świadectw ukończenia liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. W tej sesji nie wydano świadectwa ukończenia szkoły podstawowej dla dorosłych.

Dopuszcza się możliwość zapoznania się zdającego z oceną jego pracy egzaminacyjnej. Z tego prawa skorzystał jeden zdający.

III. WYNIKI EGZAMINÓW EKSTERNISTYCZNYCH W SESJI JESIENNEJ 2016

1. Wyniki egzaminów z zakresu sześcioletniej szkoły podstawowej

W sesji jesiennej 2016 r. do egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych przystąpiły 3 osoby. Średnia zdawalność wyniosła 67%. Szczegółowe informacje o liczbie zdających i wynikach egzaminów zawiera tabela 6.

Tabela 6. Wyniki egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.

Wyszczególnienie	Język polski	Historia i społeczeństwo	Przyroda	Matematyka	Zajęcia komputerowe	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zdających	0	1	1	0	2	0	0	0	0
Liczba osób, które zdały egzamin	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Liczba osób, które nie zdały egzaminu	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Liczba punktów możliwa do uzyskania	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)		12,00	22,00		1,00				
Liczba ocen niedostatecznych	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Liczba ocen dopuszczających	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Liczba ocen dostatecznych	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Liczba ocen dobrych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba ocen bardzo dobrych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba ocen celujących	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Średnia z ocen szkolnych za test		2,00	3,00		1,00				
Zdawalność (%)		100	100		0				

2. Wyniki egzaminów z zakresu gimnazjum

W sesji jesiennej 2016 r. do egzaminów eksternistycznych z zakresu gimnazjum dla dorosłych przystąpiły **24** osoby. Średnia zdawalność wyniosła **85%**. Szczegółowe informacje o liczbie zdających i wynikach egzaminów zawiera tabela 7.

Tabela 7. Zbiorne wyniki egzaminów eksternistycznych z zakresu gimnazjum dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.

Wyszczególnienie	Język polski	Historia	Wiedza o społeczeństwie	Biologia	Geografia	Chemia	Fizyka	Matematyka	Informatyka	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zdających	12	9	8	9	9	10	12	11	15	10	1	1	0
Liczba osób, które zdały egzamin	12	9	7	8	9	8	11	7	10	6	1	1	0
Liczba osób, które nie zdały egzaminu	0	0	1	1	0	2	1	4	5	4	0	0	0
Liczba punktów możliwa do uzyskania	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Wynik najczęstszy	19	21	27	15	29	10	18	10	7	12			
Wynik środkowy	22,5	21	25	19	20	14	18	14	16	12		22	
Wynik średni	22,8	21,4	22,3	20,2	22,6	14,7	17,3	17,5	18,0	16,9		22,0	
Wynik najwyższy	33	32	32	31	30	25	25	37	37	39	34	22	0
Wynik najniższy	14	12	10	11	14	10	8	10	2	3	34	22	0
Liczba ocen niedostatecznych	0	0	1	1	0	2	1	4	5	4	0	0	0
Liczba ocen dopuszczających	3	2	2	3	2	7	6	3	3	2	0	0	0
Liczba ocen dostatecznych	4	5	1	3	3	0	4	2	2	2	0	1	0
Liczba ocen dobrych	3	1	3	1	4	1	1	1	2	0	0	0	0
Liczba ocen bardzo dobrych	2	1	1	1	0	0	0	0	2	1	1	0	0
Liczba ocen celujących	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Średnia ocen za test	3,33	3,11	3,13	2,78	3,22	2,00	2,42	2,36	2,73	2,50		3,00	
Zdawalność (%)	100	100	88	89	100	80	92	64	67	60	100	100	

3. Wyniki egzaminów z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej

W sesji jesiennej 2016 r. do egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej przystąpiły 4 osoby. Średnia zdawalność wyniosła **88%**. Szczegółowe informacje o liczbie zdających i wynikach egzaminów przedstawia tabela 8.

Tabela 8. Zbiornicze wyniki egzaminów eksternistycznych z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.

Wyszczególnienie	Język polski	Historia	Wiedza o społeczeństwie	Biologia	Chemia	Fizyka	Geografia	Matematyka	Podstawy przedsiębiorczości	Informatyka	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zdających	3	2	2	2	2	1	2	3	3	3	3	0	0	0
Liczba osób, które zdały egzamin	2	2	2	2	2	1	2	1	3	2	3	0	0	0
Liczba osób, które nie zdały egzaminu	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0
Liczba punktów możliwa do uzyskania	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	18,67	23,50	22,50	28,50	20,50	19,00	29,00	12,33	21,67	16,67	20,00			
Liczba ocen niedostatecznych	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0
Liczba ocen dopuszczających	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	2	0	0	0
Liczba ocen dostatecznych	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba ocen dobrych	0	1	0	2	1	0	1	0	2	0	1	0	0	0
Liczba ocen bardzo dobrych	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Liczba ocen celujących	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Średnia z ocen szkolnych za test	2,33	3,50	3,50	4,00	3,00	3,00	4,50	1,33	3,33	2,67	2,67			
Zdawalność (%)	67	100	100	100	100	100	100	33	100	67	100			

4. Wyniki egzaminów z zakresu liceum ogólnokształcącego

W sesji jesiennej 2016 r. do egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych przystąpiły **674** osoby. Średnia zdawalność wyniosła **89%**. Szczegółowe informacje o liczbie zdających i wynikach egzaminów przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Wyniki ogólne egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych w sesji jesiennej 2016 r.

Wyszczególnienie	Język polski	Historia	Wiedza o społeczeństwie	Biologia	Chemia	Fizyka	Geografia	Matematyka	Podstawy przedsiębiorczości	Informatyka	Język angielski	Język francuski	Język niemiecki	Język rosyjski
Liczba zdających	201	172	190	201	197	254	216	379	200	217	178	3	6	48
Liczba osób, które zdały egzamin	197	171	165	197	160	251	211	251	200	168	143	3	6	31
Liczba osób, które nie zdały egzaminu	4	1	25	4	37	3	5	128	0	49	35	0	0	17
Liczba punktów możliwa do uzyskania	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Wynik najczęstszy (modalna)	24	30	18	23	12	20	26	12	26	12	12			13
Wynik środkowy (mediana)	26	25	18	25	16	19	25	13	26	17	26,5	25	32,5	14,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	25,59	25,07	17,77	24,41	16,95	19,59	23,97	13,89	26,21	17,68	24,06	24,67	29,67	16,60
Wynik najwyższy uzyskany przez zdających	39	38	32	39	36	31	37	37	38	39	40	31	40	37
Wynik najniższy uzyskany przez zdających	6	11	5	6	3	6	9	2	12	0	2	18	12	0
Liczba ocen niedostatecznych	4	1	25	4	37	3	5	128	0	49	35	0	0	17
Liczba ocen dopuszczających	27	21	81	34	90	99	32	192	8	72	35	1	1	11
Liczba ocen dostatecznych	56	59	59	62	45	120	67	42	54	47	13	0	1	8
Liczba ocen dobrych	67	57	20	66	21	27	83	13	106	30	25	1	1	9
Liczba ocen bardzo dobrych	43	31	5	33	4	5	28	3	31	15	33	1	1	2
Liczba ocen celujących	4	3	0	2	0	0	1	1	1	4	37	0	2	1
Średnia z ocen szkolnych za test	3,65	3,61	2,47	3,48	2,31	2,73	3,46	1,88	3,82	2,55	3,54	3,67	4,33	2,40
Zdawalność (%)	98	99	87	98	81	99	98	66	100	77	80	100	100	65

IV. PODSUMOWANIE

- Do sesji jesiennej 2016 r. przystąpiło **705** osób. Najliczniejszą grupę stanowili zdający egzaminy z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych (674 osoby), najczęściej w wieku od 21 do 35 lat (64% zdających).
- W sesji jesiennej 2016 r., podobnie jak w poprzednich sesjach, problemem okazała się absencja osób, które zadeklarowały chęć przystąpienia do egzaminów. Z tego powodu nie wykorzystano **435** przygotowanych przez CKE arkuszy egzaminacyjnych.
- Łącznie w sesji jesiennej 2016 przeprowadzono **2599** egzaminów. Liczba egzaminów, do których przystępowali zdający podczas sesji, wynosiła od 1 do 11. Większość osób zdaje egzaminy podczas kilku kolejnych sesji. W zakresie LO najwięcej osób przystąpiło do egzaminu z matematyki (393 zdających, w tym 196 osób, które powtarzały wcześniej niezdany egzamin). 53 osoby zadeklarowały chęć przystąpienia podczas jednej sesji do wszystkich egzaminów z zakresu liceum ogólnokształcącego.
- Średnia zdawalność egzaminów z zakresu szkoły podstawowej wynosiła **67%**, z zakresu gimnazjum **85%**, z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej **88%**, a liceum ogólnokształcącego **89%**.
- Po zakończeniu sesji jesiennej 2016 nie wydano żadnego świadectwa ukończenia szkoły podstawowej dla dorosłych, wydano **8** świadectw ukończenia gimnazjum dla dorosłych, **2** zaświadczenia o ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych oraz **220** świadectw ukończenia liceum ogólnokształcącego dla dorosłych.